

IZHAJA VSAK DAN

Če ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 8. zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabržini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nvd. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolona. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in utočljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

Za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprankovana pisma se ne sprejemajo in rokopol se ne vrača. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik koncesij lista „Edinost“: Natassila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti številka 18. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Italijan. pravna fakulteta sprejeta

s provizoričnim sedežem na Dunaju.

Veseli se Slovenija!

Italijani dobijo svojo fakulteto — Slovenci pa papirnato resolucijo!

Italijanska pravna fakulteta je bila torej včeraj vsprejeta v proračunskem odseku, sprejeta s pomočjo glasov slovenskih poslancev, onih slovenskih poslancev, ki so lanijsko poletje z obstrukcijo ovirali uresničenje te italijanske zahteve. Naši zastopniki — da se jih Bog usmili! — so glasovali za italijansko pravno fakulteto, ne da bi bili mi dobili zato kakih protikompensacij. Ker — tega vendar ne bo nihče trdil — da je kak kompensacija, če je bila sprejeta Koroščeva resolucija, kjer se nam v principu priznava pravica do lastne univerze. Zato ni potrebna še-le resolucija, ker to pravico nam dajejo že sami državni temeljni zakoni.

Naši „zastopniki“ na Dunaju so — po lastnem zatrjevanju — obstruirali zato, da bi dobili mi kakih kompensacij, če že ne na visokošolstvu, pa vsaj na drugih šolskih poljih. Sedaj pa so kar naenkrat oni pripomogli, da Italijani dobijo svojo univerzo in mi — nič!

Moral bi pero pomočiti v žolč, ko bi hoteli primerno označiti sramotno postopanje zastopnikov S. L. S. v tem vprašanju.

Ce je že kdaj izdal kak politik svoje volilce, so jih izdali poslanci S. L. S. v tem vprašanju. — Napisali smo na čelo tem vrsticam ironično: „Veseli se Slovenija“. V resnici pa bi tega škandala ne bilo za ironizirati, ampak bilo bi se za zjokati nad narodom, ki ima take zastopnike. In mi se moramo le vprašati: Koliko časa bo še trajalo to? Koliko časa bo narod še pustil, da se bo na njegov račun uganjalo tako politično pustolovstvo, da se bo igralo komedijo z njegovimi najsvetejšimi interesi?

DUNAJ 9. — V nadaljevanju specijelne debate o italijanski pravni fakulteti je izjavil posl. dr. vit. Vuković, da je bilo dosedanje stališče jugoslovansko naperjeno proti vedenju vlade in ne proti Italijanom. Italijanski krogi na eni in drugi strani so pa, žal, porabili to priliko, da so označili jugoslovane kakor sovražnike italijanske kulture in italijanskega naroda. To ni res. Nasprotno. Slovani se veselijo, ako se med Avstrijo in Italijo vspostavijo odkritosrčni odnosi in tudi trajno ohranijo.

Jugoslovani priznavajo v principu opravičenost italijanske fakultete v Avstriji, a ne morejo dopustiti, da bi bil vsprejet spremeni-valni predlog posl. Pittonija, naj se fakulteto ustanovi v Trstu, ker niso to izključno italijanska tla in ker spada primorske dežele ob Adriji pod jugoslovansko območje. Jugoslovani imajo pravico in dolžnost, varovati to morje in to obrežje ter ne smejo dovoliti, da se jim vzame in raznarodi to, kar je njihovega.

Govornik utemeljuje obširno zahtevo dalmatinskih in istrskih Slovanov po reciprociteti študij, dovršenih na zagrebški univerzi. Predlaga resolucijo, v kateri se zahteva od vlade, naj prizna popolno reciprociteto študij in izpitov, položenih na zagrebški univerzi. Konečno reaguje na včerajšnji govor naučnega ministra in pravi, da je

presenečen radi tega, kako hitro je minister pripravljen ustreči želji Nemcev in ustanoviti na navtični akademiji v Trstu nemške paralele, med tem ko se niti ne ozira na želje slovanskega prebivalstva v Istri, naj bi se ustanovila istotam navtična akademija.

V nadaljevanju razprave proračunskega odseka se je posl. Diamond izrekel za predlog posl. Pittonija in za jugoslovanske resolucije, ter je imenom poljskih socijalnih demokratov izrazil željo, da bi bilo v Galiciji čimprej otvoreno rusinsko vseučilišče in da bi se pri tem ne ponavljala taka igra, kakor pri italijanski pravni fakulteti.

Posl. Korošec je izjavil, mi smo proti provizoriju, ker to ne znači nikake rešitve vprašanja, temveč pomenja le neprimerno zavlačevanje, ki bo provzročalo boje in prepire. Ta provizorij je izšla nemško-narodna zveza z očitnim namenom, vsvariti s fakultetnim vprašanjem strankarsko-političen zakon, ki obstoji v tem, da bo vezal Italijane še daljna štiri leta na nemške stranke in s tem vzdržal še naprej oni strankarsko-političen položaj, ki se evfemiistično navadno naziva sistem Bienerth. Mi niti od daleč ne mislimo na to, da bi nasprotovali vseučiliškimi željam naših italijanskih sodržavljancev. Hočemo to dokazati dejanski s tem, da predlagamo konečno rešitev, ki naj stori enkrat za vselej konec ne vrednemu političnemu spletkarenju, ki se uganja z italijansko pravno fakulteto.

Mi smo zato, da se takoj določi sedež v italijanskem ozemlju. Kot tak sedež pride v poštev edino le južna Tirolska. Ni nikakega pravega razloga, da bi se določitev sedeža odložilo za štiri leta. Skedlov predlog znači dobro poslabšanje vladne predloge. Imeli bomo za štiri leta mnogo slabši položaj kakor danes in en celi narod v Avstriji bo čutil opravičeno, da se ga vodi za nos. Predlagal je konečno resolucijo, naj se začetkom semestra 1911/12 otvori v Tridentu ali Roveretu italijansko pravno fakulteto. Konečni izbor sedeža se določi naredbenim potom.

Posl. dr. Adler je izjavil: Kritika vladnega postopanja ne more biti dovolj ostra. A stranka dr. Korošca nima nikake pravice do kritike, ker njeno postopanje je škodljivo in njena politika nasprotujoča razumu. Nemški socijalni demokratje so bili vedno za pravo Italijanov na vseučilišče in bodo podpirali tudi resolucijo Rusinov in Slovencev.

Na to se je prešlo na glasovanje. Pri § 1. (sedež) je bil odklonjen predlog posl. Pittonija (sedež Trst) z vsemi proti 9 glasovom.

Predlog posl. Korošca (sedež Trident ali Rovereto) je bil odklonjen z vsemi proti 11 glasovom. Vladna predloga, ki določa Dunaj kakor stalni sedež, je bil odklonjen z vsemi proti 11 glasovom. Predlog Skedla (štiriletni provizorij s sedežem Dunaj) je bil sprejet s 40 proti 6 glasovom.

§ 2. je bil sprejet v smislu predloga Skedla.

§ 3. (§ 2. vladne predloge, odstavek 1, učni in poslovni jezik te fakultete je italijanski) je bil vsprejet, odstavek 2: predavanja, ki ne pripadajo predmetom prava in

žalujeta po očetu. Imeli sta tudi, zakaj jokati, ker je bil pokojni oče tako dober, tako mil in blag, da ga ne pozabiti nikoli.

Vse občinstvo v cerkvi je uprlo oči na mlado (bilo jej je dvaintrideset let), visoko vdovo, polnih junonskih oblik, ki je, ne oziraje se na nikogar, sela v klop, prevlečeno s črnim suknjom, a za njo tndi njeni hčeri.

Hči Jelena je bila prava slika matere, samo v stasu je zaostajala za njo. Nasproti materi je bila deklica podobna ovirani lepoti, kateri ni dopustila priroda, da se razvije tako bujno in stasito kakor mati. Res je sedaj prekoračila šele štirinajsto leto, mogla bi še zrasti in se okrepiti, a je vendar že cela deklica, ki jej narava ne more pridejati toliko, da bi dosegla v lepoti in dovršenosti svojo mater.

Mlajša njena sestra — Magdalena — ni bila podobna ne materi, ne očetu. Zlobni ljudje so govorili med seboj, da je podobna kakor jajce jajcu svojemu botru grofu Cikulinu, ki je umrl, ko je imelo dete dve leti.

Visoka gospoda, ki je sedela za tugujočo družino v prvih klopih z vicebanom Rauchom, si je pričela pomenljivo namigo-vati, ko je zapazila Magdaleno, ki si je vsa

državoslovja, naj se vrše tudi v nemškem jeziku, je bil črtan na predlog posl. Concija. Naučni minister je izjavil tekom debate o tem odstavku, da nima vlada proti črtanju te določbe ničesar prigovarjati.

§ 4. (§ 3. vladne predloge) določa, da je fakulteta enaka pravnim in pravoslovnim fakultetam, ki so v zvezi s kakim vseučiliščem.

Pri § 5. je bila odklonjena v vladni predlogi nahajajoča se zahteva, da morajo kandidati biti popolnoma večji nemškega jezika.

Potem so bile vsprejete vse predložene resolucije, med temi tudi resolucija poslanca Korošca.

Posl. Pittoni je umaknil svojo resolucijo, da se svoječasnno ustanovi fakulteto v Trstu in je prijavil svoj prej odklonjeni predlog, da naj se fakulteto ustanovi takoj v Trstu, kakor minoritetni votum.

DUNAJ 9. Včeraj javljeni od posl. Skedla predloženi kompromisni predlog v zadevi ustanovitve italijanske pravne fakultete treba na dveh mestih popraviti in sicer: „Fakulteta mora biti otvorena najkasneje z zimskim semestrom 1915-16 (ne 1914-15) in da mora biti tozadevni zakonski načrt predložen državnemu zboru najkasneje tekom leta 1913 (in ne 1912).“

Državni zbor.

DUNAJ 9. Zbornica je nadaljevala generalno debato o krošnjarskem zakonu. — Posl. Pacher, generalni govornik pro, je povzel besedo, naka je z bil z veliko veliko večino odklonjen predlog, naj se načrt vrne odseku in sklenjeno, da se preide v specijelno debato.

V specijelni debati je posl. Einspinner polemiziral proti izvajanjem socijalno-demokratskih govornikov in prosil konečno, naj zbornica vsprejme sklepne predloge.

Nato je zbornica nadaljevala debato o nujnem predlogu glede odprave davka na meso. Prihodnja seja jutri.

Med došlimi ulogami se nahaja predlog posl. Benkovića, naj se napravi železniško zvezo z Dunaja preko vztočne Štajerske in Dolenjske v Liko in Split s postransko progo iz Novega Mesta v Primorsko.

Vojni odsek ogrske delegacije.

BUDIMPEŠTA 9. Odsek je dovršil poročilo o resolucijah in je potem prešel v specijelno debato o vojnem ordinariju.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 9. — Finančni minister Lukacs je predložil zakonski načrt o pomožni denarnih prometnih sredstvih. Zakonski načrt določa, da naj se razen komadov po 1 K in 5 K kuje tudi srebrne komade po 2 K.

Nato je zbornica nadaljevala generalno debato o bančni predlogi. Najprej je govoril poslanec Stefan Csemez (Košutovec), ki se je pridružil sklepnim predlogom opozicije. Zatem sta govorila posl. grof Andrassy in finančni minister Lukacs, naka je bila seja odgodjena na jutri.

Reški državni poslanec umrl.

BUDIMPEŠTA 9. Reški državni poslanec dr. Mihael Mayländer je danes zjutraj nagloma umrl v hodnikih državne zbornice.

Bosanski deželni zbor.

SARAJEVO 9. Deželni zbor je nadaljeval debato o resoluciji, da se gozdne prepire med erarjem in zasebniki odkaze kompetenci rednih sodišč. — Govorilo je več

govornikov, naka je bila debata zaključena in je hrvatsko-muselmanska večina vsprejela resolucijo proti glasovom Srbije.

Mraz v Mali Aziji.

CARIGRAD 9. V Anatoliji je silen mraz. V nekaterih krajih vilajeta Kastafuné je padla temperatura na 32 stopinj pod ničlo. Evfrat je zmrznil.

Kolera.

CARIGRAD 9. Od 18. do 31. januarija je v Medini obolelo za kolero 40 oseb, 18 pa umrlo.

Revolucionarno gibanje v Meksiku.

NEW YORK 9. Glasom brzjavke iz Mulate (Meksiko) so vladne čete včeraj napadle Mulate; ustaši so jih pa baje odbili. Pričakovati je novega boja.

Ustaja v Jemenu.

CARIGRAD 8. Glasom pristojni oblasti došlih poročil so najprvo dospela ojačenja prvega in drugega zbora tri ure pred Hodoendo naletela na Arabce. Po hudem boju so se Arabci umaknili pustivši na bojišču 150 mrtvih in ranjenih. Iz damaškega in jeruzalemskega okraja poročajo, da so Beduinci napadli čete. Vojaki so pričeli energično zasledovati Beduine, ki so izgubili mnogo mož. Niso še znane izgube čet. S parnikom „Mahmed Šekfet paša“ sta odšla v Jemen dva redna batalijona.

CARIGRAD 9. Topništvo je s streljanjem razdejalo nekoliko vasi okraja Akade. Kolona 300 vajakov, ki so bili v Messarskem gorovju pri Menahi, so zamogli po boju z uporniki oditi v Menaho. — Kakor poroča vojno ministerstvo, se ekspedicijske čete izkrcujejo v Džebani severno od Hodeide, z ozirom na to, da razsaja v Hodeidi bolezen. Vojno ministerstvo hoče najmiti za prevažanje čet tudi romunski parnik „Dobruča“.

Budimpešta 9. Cesar je danes ob 11. uri predpoludne vsprejel v posebni avdienci ministra za unanje stvari grofa Aehrenthala.

Dunaj 9. Glasom brzjavne poročila je vojna ladija „Sigetvar“ dne 8. t. m. priplula v Korint; dne 10. t. m. dospe v Patras.

Beligrad 9. Po ljudskem štetju dne 14. januarja ima Beligrad 90.050 prebivalcev, to je, 12.290 več nego leta 1905.

Kodanj 9. Kralj Friderik je imenoval avstr. profesorja Alojzija Musil komanderjem danebroškega reda.

New-York 9. V Smithville (Teksas) se je neki popravljalnici razpočil kotel lokomotive. Pri tem je bilo 10 oseb ubitih, 7 pa ranjenih.

Teheran 9. — Včeraj popoldne se je regent vrnil v Teheran.

Kuga v vztočni Aziji.

PETROGRAD 8. Položaj v Fudsjadnu je obupen. Vsak promet z ostalim svetom je pretrgan. Prebivalstvo trpi lakoto in mraz. Umira sicer le po nekaj nad sto ljudi na dan, ali število je manjše, ker se je število prebivalstva zmanjšalo. Bržkone mesto popolnoma izumre.

V Mukdenu in drugih mandžurskih mestih je huje, ker je povodom kitajskega novega leta po ulicah in gledališčih mnogo ljudi.

V Harbinu pričakujejo, da mnogo tvrdek ustavi plačevanje, ker imajo celo največje tvrde le po nekoliko rubljev prometa na dan.

Roparstvo se v Mandžuriji razširja čim dalje bolj. Pri Huncilingu je bil umorjen

kom Jurjem Pogledičem v nasledstveni vojni 1747. in 1748. leta. Gospa ju je komaj pogledala, tem pozornejše so jih pa gledala plemiča.

„Krasna je ta vdova!“ je rekel Damjančič, opazujoč dražestno Giti no postavu.

„V resnici Jelena,“ je povzel hitro Petkovič, „ali si dobro pogledal ta cvetni popek?“

„Da, da, a mati je mnogo lepša!“ je trdil Damjančič.

„A meni bolj ugaja ta popek!“ je rekel Petkovič in oba plemiča sta šla za njimi v gotovi razdalji, dokler niso zginile v svojem stanovanju.

Prišedši domov je padla Gita v naslonjač in spregovorila otrokoma:

„Takoj se odpravimo na deželo v Konščino. Tu je vse tužno in žalostno. Ne morem dalje ostajati tukaj.“

„Da, da, mama,“ je povzela takoj Jelena, in tu je tužno in neznosno. „Na deželi bo vse lepše!“

In pričele so se odpravljati zelo hitro na pot. Tretji dan na večer so prišle v Konščino in tukaj jim je odleglo.

(Pride še.)

PODLISTEK

Udovica.

Povest iz 18. stoletja. — Napisal I. E. Tomič.
Poslov. Štefan Klava.

V odkriti žalosti se je čutila nekoliko osamljena in zapuščena, ko je šla Gita s svojima dvema hčerkama k zadušnici v cerkev sv. Klare. Ona in hčerki — Jelini je bilo štirinajst, a Magdalena deset let — so bile črno oblečene, in objokane oči so imele zastrte z dolgim črnim pajčolanom.

Cerkve je že bila polna, ko je prišla Gita s svojima hčerkama. Opazivši jo so ji prisotni napravili prostor, koder je mogla iti žalujoča rodbina. Prva je šla priklonjena glave Gita, za katero je nosil mlad efeb v alonovo kost in srebro vezan molitvenik „Szobotni Kinch“, ki ga je v hrvaškem jeziku izdala grofica Magdalena Drašković, rojena Nadaždi. Za materjo sta stopali skupno hčerki, vodeč se za roko in glasno jokajoč, da so mogli vsi videti, kako odkritosrčno

neki japonski zdravnik. V vladivostoškem delavskem mestnem delu so ugotovili grozne zdravstvene odnose, tako, da se je bati najhujega. V Harbinu so umrli že trije zdravniki, en dijak, dva ranocelniki in dvanajst sanitetnih oseb.

V Hulančengu so se brezposelni ljudje zvezali s Hunguzi in plenijo mesto in sosedne vasi. Proti njim so odposlali tri stotnike kitajskih vojakov.

PETROGRAD 9. „Novoje Vremja“ poroča iz Pekinga: Tukaj je že več oseb umrlo za kugo, akoravno vlada to demantuje. Ljudstvo je nevedno, ker primanjkuje zdravnikov proti Pekingu enaka osoda kakor drugim mandžurskim mestom.

Iz Harbina javljajo: V Asirju umre na dan 300 ljudi, v Mukdenu 40.

PETROGRAD 9. — Protukužni urad v Daljnem Vztoku zahteva od japonske vlade za boj proti kugi 1.300.000 jenov. — Ruska vlada pripravlja znanstveno ekspedicijo za proučevanje kuge. Ekspedicijo bo vodil prof. Sabolotry, kateremu bodo podrejeni trije zdravniki.

Najnovejši polom.

Trst, 9. februarja.

Univerza je Italijanom zagotovljena in kakor vse kaže, ne dohimo Slovenci zato prav nikakih kompenzacij, kaj šele univerzo!! Ves naš dosedanji boj, vsi naši shodi, vse resolucije, peticije in ne vemo še kaj: vse to ni nič pomagalo. Slovensko univerzo so pokopali oni, ki so bili prvi poklicani, da nam izvojujejo to, do česar smo imeli in imamo neoporečno pravico. Izdali so našo najsvetejšo zahtevo in vprašati se moramo: kaj je dobila stranka, ki jej načeluje dr. Šusteršič, za to, da je kar čez noč preskočila v vladni tabor in kapitulirala pred našimi najhujšimi narodnimi nasprotniki? Prepričani smo, da je moral Bienenrth drago kupiti to stranko. Četudi nam je za nedogleden čas pokopala vseučilišče, je gotovo S. L. S. dobila za to izdajstvo bogato darilo. O tem ni dvoma. Leta in leta so igrali klerikalci z našim vseučiliškim vprašanjem najostudnejšo komedijo. Na zunaj so metali javnostni pesek v oči s tem, da so našo zahtevo po visoki šoli izrabljali v svoje strankarske svrhe. Na skrivnem so pa delali za nemško-katoliško univerzo v Solnogradu in nabirali zanjo prispevke. Vprašanja slovenske univerze klerikalci niso nikdar smatrali za resno. Zato se danes ne smemo čuditi, ako so klerikalci v očiglednem delu dejstvu vrgli krinko z obraza in javno pokazali, da jim ni do kulturnih zahtev slovenskega naroda, temveč zgolj in edino za strankarski interes. To je danes jasno kakor beli dan. Sicer bi bilo naivno misliti, da bi imela obstrukcija vseh brez pomoči Čehov. Kakor pa vemo, si je Šusteršič se svojo samopašno in egoistično politiko, se svojim nelojalnim postopanjem napravil vse simpatije pri Čehih. — Zlasti hudo ga napadajo praški „Narod. Listy“ radi tega, ker ni hotel informirati čeških poslancev o sklepih „Slovenskega kluba“, dasi je skoraj istočasno posl. Gostinčar v proračunskem odseku predlagal konec debate. A vzlic temu so bili Čehi pripravljeni, podpirati slovenske zahteve. Danes je dr. Šusteršič v čeških krogih najbolj obsovačen politik. — Sicer pa bi bilo krivično od nas, ako bi klerikalce proglašali izključno krivimi najnovejšega poloma. Poraz v našem vseučiliškem vprašanju je bilo predvideti v tistem trenutku, ko se je začelo delati tisto nesmiselno politiko „svobodne roke“. Posledica temu je bila, da se je jugoslovanski visokošolski klub razšel in sta se oba državnozborna kluba pogajala z vlado vsak na svojo roko, ne da bi vedel eden za drugega! Da je pod takimi zastrupljenimi razmerami moralo priti do poloma, je jasno. Ako v tako važnem vprašanju poslanci niso nastopali skupno, potem sploh ne vemo, v kateri stvari naj se postopa složno. Najnovejši polom je posledica vseh onih pogreškov, ki jih je od leta 1907. delala slovenska politika. Osebnost, sovraštva in surovi napadi po časopisih, natolcevanja in insinuiranja, nobenega stvarnega nastopanja, nediscipliniranost: to je verna slika naših žalostnih razmer. — Po toči ne pomagaj zvoniti. Odgovornost za najnovejši polom naj nosijo tisti, ki so ga zakrivali. Poguma vzlic temu ne smemo izgubiti, zlasti obmejni Slovenci ne. Ta najnovejši „vseh“ klerikalne in krankske politike nam bode v resen memento, da se moramo z vsemi močmi braniti proti zanašanju te kuge v naše kraje. In če sploh kedaj, moramo v sedanjem trenutku združiti vse svoje moči za uspešen boj proti narodnemu sovražniku. To bode odgovor na najnovejši polom „načelne“ slovenske politike. — Zato mikar obupavati.

Hrvatska kriza.

Saborske seje. — Proračun. — Izstop iz koalicije.

Zagreb 8. II.

— B. — Včerajšnja saborska seja je vzbudila velik interes. Pričakovalo se je, da koalicijski odločno nastopi proti saborskemu predsedstvu. Mej tem pa je koalicija na usta d.r. Medakovića podala izjavo, ki pomenja zopet poraz koalicije, ker pomenja, da je od svojega nastopa odnehala.

Včerajšnji dan je bil izpolnjen z interpelacijami. Danes pa je prišel na dnevni

red znani predlog bivšega madjarona in sedanjega franko-furtimaša d.r. Pomperja, glasom katerega bi se imelo preiskavati, ali pada na bivšo narodno vlado krivda na ustvarjanju železniške pragmatike? Govoril je o tem predmetu tudi bivši „oberban“ in voditelj koalicije. Njegova izjava, tikajoča se tega predmeta, so bila zanimiva. Med drugim je rekel, da železniška pragmatika ni izoliran čin, ampak le eden momentov v vrsti kršenj nagodbe. Pragmatika da je bila izmišljena in izdana zato, da zruši harmonijo in sporazumljenje med Hrvati in Madjari. Pragmatiko je Wekerle ustvaril zato, da pripravi teren za avstro-ogrsko nagodbo. To da je bila ena tistih mahinacij, na temelju katerih dunajska vlada izigrava narode. Pragmatika da je torej imeja služiti za razpor med Madjari in Hrvati. Začela je kakor „uradna tajna“. Ta „uradna tajna“ je bila proglašena zato, da ne doznajo o njej ne Hrvati ne Madjari, ker se je Wekerle bal, da bi ti uvideli vladine mahinacije in razkrili njene snovi in mu potem pokvarili načrte. Supilo je na to branil postopanje koalicije in bivše „narodne vlade“. Glasoval pa je za najnost rečenega predloga, ki pokaže, da sta koalicija in bivša narodna vlada vse storili, da bi preprečili proglašenje železniške pragmatike.

Proračunski odbor je začel svoja posvetovanja. Ban je predložil proračun v odobrenje. Za proračun so se izjavili „munkači“ in Radičevci. Torej — manjšina!!

Koalicija je začela razpadati. Poslanec Petrovič, bivši madjaron, je že prijavil svoj izstop iz koalicije. Izstopita baje tudi dr. Lev Mazura in Dragan Turković, kateri poslednji se utegne pridružiti Tomašičevim „munkačem“.

Ljudsko što'je.

Z lepa ali z grda?!

Včeraj je bil klican na sekcijo v Rojan Andrej Bavcon. Zahtevali so od njega delavsko knjižico. Kako opravičena je bila ta zahteva, se vidi iz tega, da je mož državljan — uslužbenec! To ve vsak otrok, da državni uslužbenec ne potrebuje delavske knjižice, samo na naših slavnihih sekcijah tega ne vedo! Ali so gospodje tako neumni, ali tako zlobni? Bržkone bo združeno oboje. Ker mož ni pustil, da bi ga vpisali za Italijana, sta ga dva mestna pandurja — vrgla s silo ven!

Nadaljevanje mahinacij.

Predsinčnjim je bil Anton Gerdol od sv. Ivana pozvan na sekcijo. Ko je stopil v sobo, so ga pozdravili uljudno in ponudili so mu celo stolico. Gerdol pa ni bil prav nič hvaležen za to uljudnost, ker je slutil, kaj namerjajo. Niti odgovoriti jim ni hotel na njihove italijanske uljudnosti. Potem je eden funkcionarjev začel stavek s hrvatskim: „Molim vas“ — ter se je nadalje zviljal po italijanski, češ, da ne morejo najti njegove (Gerdolove) pole, da se je nekam izgubila. Gerdol se je pa le delal gluhega. Videč to je oni funkcionar pozval nekega mestnega uradnega slugo za tolmača. Ta poslednji je ponovil po slovenski, da se je pola izgubila in da treba napraviti novo, a najbolje bo, da napravijo to kar tu ti gospodje! Gerdol pa ga je zavrnil povsem pravilno: „Kako hočejo gospodje napraviti polo po mojih izpovedbah, ko niti ne razumejo mojega jezika!“ — Na to je menil sluga, da mu izroče novo tiskanico, ki jo pa mora Gerdol hitro izpolniti!

Gerdol pa je odvrnil ogorčeno, da ima — da si je že davno prav izpolnil polo — že v tretji sitnosti radi ljudskega štetja in so mu revizorji celo tudi ženo strašili z grožnjami. On ni kriv, če je tu takov nered, da se izgubljajo pole. Na to ga je funkcionar prosil po hrvatski, naj čim prej izpolni polo. In na to so mu res izročili tiskovino. Ali Gerdol ostaja pri trdnem prepričanju, da njegova naznanilnica ni izgubljena, marveč da gre tudi v tem slučaju za grd maneuver.

Filip Cingerle, stanujoč na Skorklji (S. Pietro št. 210), je bil pozvan včeraj popoludne na sekcijo v Rojanu. Najprvo so ga vprašali po domovinskem listu. Tega ni imel, pač pa poročni list, ki ga jim je je predložil. Oporekali so, da — ne razumejo, zato da naj prinese delavsko knjižico. Cingerle je odgovoril, da on je stabilen delavec v svobodni luk in da ima upravo knjižico. Sicer pa je glavno, da je pola pravilno izpolnjena, kar so tudi potrdili. Potem so zahtevali, naj se še enkrat podpiše. Cingerle pa je odgovoril, da je že enkrat podpisal in pri tem naj ostane. Ob enem je opazil, da je bila pod njegovo polo druga neizpolnjena tiskovina! Odšel je, ne da bi bil kaj podpisal.

Zgubljene popisne pole — ki niso bile zgubljene!

Prejeli smo:

Hujše barbarstvo, mislimo, da se sploh ne more goditi, kakor je to slavno ljudsko štetje na sekciji v rojanski šoli. Pozvan sem bil 8. t. m. na imenovano sekcijo. Na hodniku je stal neki revizor, ki se je moral na mojo zahtevo legitimirati. Mož sliši na ime Toggar Herman. To človeče je absolutno zahtevalo, da moram govoriti italijanski ali nemški, in ko je človeče videlo, da ne govorim italijanski, je potem, ko je videlo, da imam uniformo, absolutno zahtevalo, da

moram govoriti nemški. Seveda sem jaz povdarjal, da imam pravico govoriti slovenski. A čujte, kaj je reklo to človeče — da moram jaz molčati in da moram omo govoriti, kar zahteva on — gospod revizor. To je že preveč, to je nasilje, barbarstvo, kršenje zakonov in sam ne vem, kako da bi se mogel izjaviti, ker v meni kipi kri in sam ne vem, kaj bi govoril.

(Le ne se razburjati! To, kar pripovedujete tu, da se je zgodilo Vam, se dogaja vsak dan tudi mnogim drugim. A ni vredno se razburjati! Bolje da gremo naprej za svojim ciljem mirno, trezno, premišljeno. — Op. ur)

Da pridem k stvari! Ti slavni revizorji so zahtevali od mene moje pole, katere sem pa že oddal 4. m. m. Ker so videli, da sem razburjen zaradi prejšnjega dogodka, so moje pole takoj našli! To pa povdarjam, ker je ta poziv bil gotovo namenjen le, da bi jaz podpisal drugo polo in bi tako mene in mojo družino fabricirali za Italijane.

Dnevne novice.

Najnovejša dr. Šusteršičeva taktična poteza. — „N. F. Presse“ je v jutranjem izdanju od 8. t. m. dr. Šusteršiča zafkvala, da je degradiran od generala na feldvebla. V večernem izdanju istega dne pa piše isti list, da je dr. Šusteršič nastopil kakor maščevalec nad — Čehi ter da je njegova stranka zadobila svobodno roko — proti Čehem, seveda.

A sedaj nismo še na jasnem, če je bila ta hitra prememba (od jutra do večera) v nazorih uredništva „Neue Freie Presse“, dr. Šusteršičeva ali — vladina taktična poteza!!

Med češko in nemško socialno demokracijo se vrše dan na dan večje večje ali manjše praske. Te dni je dunajska „Arbeiter Zeitung“ očitala češkim socialnim demokratom, da ti podpirajo „Severo-češko Jednoto“, ki je v narodno-socialnih, torej meščanskih rokah. „Pravo Lidu“, osrednji organ češke socialne demokracije, odgovarja na to očitjanje tako-le: „Severo-češka Jednota“ je ravno tako meščanska, kakor „Schulverein“. Ali med tem, ko prva brani češke manjšine proti zatiranju od Nemcev, ima „Schulverein“ edini namen, izvrševati nasilja na čeških delavcih in usiljevati njihovim otrokom nemški pouk. Radovedni smo, kako „Arbeiter Zeitung“ odgovori na ta res možati odgovor. Bržkone bo — molčala.

Vprašanje kmetov v Bosni in Hercegovini. V polovici meseca marca izide v založbi „Hrvatske Zajednice“ v Sarajevu brošura pod gornjim naslovom in iz peresa strokovnjaka Vojislava Hrančiča. Ker je agrarno vprašanje najaktualnejše za razvoj političnega življenja v Bosni in Hercegovini, je nade, da se ta brošura razširi v velikem številu. Cena enega izvoda 1 K. Naročila naj se pošiljajo na uredništvo „Hrvatske Zajednice“, Sarajevo.

Za odpravo notarjate. Krščansko-socialni poslanec Lays je dne 8. t. m. vložil v poslanski zbornici predlog, da se odpravi notarijat.

Domache vesti.

† Gašpar Kastelic. Pogreb materijskega župana g. Gašpara Kastelica se je izvršil včeraj ob številni udeležbi ljudstva. Poleg zetov gg. dr. Rybača in dr. Mandiča ter soprog, zastopnikov bližnjih občin, so se vdeležili pogreba tudi okrajni glavar baron Schmidt-Zabierov in davčni nadzornik Birmiša iz Voloske, župan in deželni poslanec Pangerc iz Doline ter dež. poslanec Miklavc, predsednik „Jadranske banke“ Ivan Mankoč in veletržec Gregor Zidar iz Trsta.

„Izborna taktika poslancev S. L. S.“ Kadar klerikalni poslanci napravijo kako falopo, ima „Slovenec“ navado, da govori „o izborni taktiki naših poslancev“. Vsak poraz „Slovenskega kluba“ in njegovih poslancev skuša „Slovenec“ opravičevati z „izborno taktiko“. Sodeč po njegovi pisavi, je Šusteršič sploh nedosežen, kar se tiče taktike. Naj klerikalni poslanci ustrelijo še takega kozla, v „Slovencu“ bomo gotovo čitali „o izborno taktični potezi“. Tako je tudi sedaj, ko smo tiskovini doživeli po zaslugi dr. Šusteršiča nesmrtno blamažo z vseučiliškim vprašanjem. „Slovenec“ priobčuje v predčverajšnji številki uvoden članek, v katerem seveda govori o izborno taktiki njegovih poslancev, zraven pa zmerja čez liberalne goste, ki kriče iz svojih „kurnikov“. Z zmerjanjem bi hotel „Slovenec“ zakriti poraz „Slovenskega kluba“, nametati bi zopet hotel javnosti pesek v oči in poslance S. L. S. pokazati kakor nesebične in hlabre bojovnike za slovenska prava. A to se mu ne bo posrečilo! Mera je prepolna in tudi ljudem v njegovem taboru se bodo morale odpreti oči.

Poglejmo, kakšne uspehe smo že dosegli Slovenci po zaslugi „izborne in občudovanja vredne taktike“ poslancev S. L. S. Našteti hočemo samo najnovejše: Po zaslugi klerikalcev pridejo v ljubljanski občinski svet Nemci. Koroški Slovenci so dobili nemškega škofa, ki ne razume niti ene slovenske besede. V Ljubljano je prišel za predsednika deželnega sodišča nemški nacionalc Elsner, in najnovejši uspeh:

Italijani dobe svojo univerzo, a mi vtaknemo lahko roke v žep. Še nekaj: Jugoslovanski visokošolski odsek je razbit, „Slovenska Enota“ je razbita, Čehi so popolnoma disgustirani.

Vse to nam je prinesla „izborna taktika“ poslancev S. L. S.! Zato smemo biti na-nje ponosni. Ako bodo se nadalje tirali s svojo „izborno taktiko“, se nam zaa še zgoditi, da polagoma sploh izgine no s zemeljskega površja in bodo še poznli rodovi občudovali izborno taktiko poslancev S. L. S., ki postane brezdomno nesmrtna. A ker nobeno drevo ne zraste do neba, tako bo moralo biti tudi enkrat konec „izborne taktike“ poslancev S. L. S. V interesu slovenskega naroda je, da se to čimprej zgodi.

Prerana smrt. Prejeli smo: Od roistva sem mu bil sovzgojevalec. Pri krstu sem mu kumoval. Ljubil sem je tako, da sem mu žrtvoval ne le časa in denarja, ampak posvečal sem mu tudi vse svoje skromne moči — bivšemu našemu pevskemu društvu „Kolo“. Vedel sem, da prej ali slej zapade poginu, kakor mora zapasti vse na tem svetu. Nisem pa verjel, da bi to slavno, to žilavo in povsodi, koder se je pokazalo, slavljeno društvo tako naglo preminulo. Da si se zadnje čase nisem več udeleževal intenzivnega sodelovanja pri tem društvu, sem vseeno skušal iskati sredstev, ki bi mu podaljšala življenje in nam je ohranila še na dalje. Vse vse je bilo zaman. Pevski društvi se je zadnja leta ustanovilo v Trstu in okolici toliko, da vsem ni bilo možno izhajati. Kakor je izginilo te dni „Kolo“ in se združilo s tukajšnjo podružnico „Glasbene Matice“, tako bodo morala storiti prej ali slej tudi druga pevška društva — ako ne bodo hotela životartiti, ne da bi dosegla cilj, ki ga mora dosežati pevsko društvo, ako hoče častno vršiti svojo nalogo.

Naše občinstvo zahteva danes dovršene petja in se ne zadovoljuje več z navadnim petjem, na kakoršnjem se je to ljudstvo naslajalo še pred nedolгим časom.

Naša pevška društva (in med temi ne zadnje pevsko društvo „Kolo“) so vršila v Trstu in okolici veliko nalogo.

Probujejo so zaspane in vspejubljala k živahnemu, energičnemu delovanju. Ob volitvah so — sicer ne oficijelno — podpirala našo narodno stvar in dosežala, da se je nekdanja naša zaspana okolica probudila skoraj do slednje okoličanske hiše in da je v mestu samem danes na tisoče in tisoče bojnikov za naše narodno pravo. — Ne trdim, da je ta napredek pristevati izključno v zaslugu pevskih društev; ne, vsa naša društva imajo zasluge pri tem, a pevška društva so bila eno glavnih sredstev v borbah za probujanje našega naroda. „Kolo“ pa ni delovalo le v Trstu in njega okolici, probujalo je marveč tudi v Istri in na Primorskem sploh. Izleti v pomjansko, miljsko in dekansko občino, v Boršt, Ricmanje, Dolino itd. so ostavljali vidne sledi. — V Ljubljano, Gorico, Tolmin, Ajdovščino, Ribenberk, Devin in v mnogo drugih krajev je „Kolo“ nosilo narodnega ognja s teh vročih tal na obali Adrije. Kakor je žal meni, da je moralo priti s „Kolom“ do tega koraka, tako bo gotovo žal tisočim onih, ki so se za dolgo vrsto let naslajali in ogrevali na petju življenja polnih pevk in pevcev „Kola“. Škoda! poreče marsikdo. In tudi jaz pravim: škoda — a bolje je tako, nego pa, da bi ohranili ime „Kolo“ in družega — nič! Stari.

Veliki planinski ples. Le malo časa vas loči od tega velikega planinskega plesa, za katerega vlada po vsej Sloveniji največje zanimanje.

Jutri večer se sestane v našem „Narodnem domu“ roj prijateljev od vseh štirih vetrov, da si po daljšem presledku zopet enkrat sežejo desno v desno.

Predpriprave za prekrasno to veliko planinsko slavnost so že v polnem teku. Odbor in njegovi pomočniki delajo s parno silo in hitrostjo. Na slavnostnem prostoru se že dvigajo proti nebu visoke veličastne sive gore in planine, obraščene s planinskimi, ob njih se vspenja bršljan in drugo sorodno mu zelenje, a ob vznožju gora rastejo iz mahu in skalovja vedno zelene smreke in drugo planinsko lesovje.

V zakotjih, varnih pred plazovi in zameti, že „lezejo“ iz tal ljubke in lične planinske kočice, kjer bodo po trudapolnem „plezanju“ dobivali planinci in drugi gostje svoj — „mir in tolažbo“. — Dolge vrvi za plezanje po strmini v višočino, ki bodo segale do vršacev visokih gora, so že deloma vidne, a tudi na sankališčnem prostoru že dela v potu svojega obraza polno pridnih rok. — Ali dalje ne smemo s pripovedovanjem, ker že stoji za nami krepek planinec s cepinom češ: „Kedor si hoče ogledati vse te krasote, kedor hoče bti deležen pri-srčne zabave in veselja, ta naj pride jutri večer osebno v „Nar. dom“!

Zato pa dragi sine povej, te li kaj miče na gore in planine?! Tja ljubek glas te kliče! — K'dor je slovenski sin, naj pride — vrh planin!

Družba sv. C. in M. v Ljubljani pri-poroča Slovincem rabo družbinskega blaga, ki se prodaja pri raznih trgovcih v nem prid. Kdor rabi družbino blago, vročaje

naši družbi znatnih svot brez vsake gmotne škode. Slovenci in Slovenke! kupujte torej družbeno blago!

Slavnemu občinstvu na znanje. Od več strani so nas povprašali, se-li more na veliki planinski ples brez posebnega vabila? — Da ne bo kakage dvoma in nesporazumljenja, naznanjamo, da so na to planinsko slavnost povabljeni vsi poštteni Slovenci in Slovani brez razlike političnega mišljenja in ne, da bi bil kedo specijelno vabljen.

Vabila so bila poslana le članom in nekaterim bolj poznanim osebam. — Planinska slavnost bo pa nekaj sestanek vseh onih, ki so — blage volje!

Ohleka: narodna, turistična ali promenadna. Vstopnice po 2 kroni za osebo so v predprodaji pri gospe Bičkovi v „Narodnem domu“ in v slovanski knjigarni g. Gorenjca, kjer je dobiti tudi lože po 20 kron.

Toliko v pojasnilo onim, ki bi bili morda v kakem dvomu.

Novi ravnatelj tržaške tramvajske družbe. Upravni svet tržaške tramvajske družbe je na mesto umrlega ravnatelja Wigny-ja imenoval ravnateljem g. Josipa Rovisa, dosedanjega tajnika družbe.

Prihod vojnega inspektorja. Predvčerajšnjem zvečer se je iz Gorice pripeljal v Trst vojni inspektor gen. inf. Potiorek in se je nastanil v hotelu Volpich.

Obrambenemu skladu družbe sv. Cirila in Metoda se je prijavil za kamen in plačal 200 K občinski zastop v Nabrežini. (Št. 877). — Do 1000 manjka še 123 kamnov!!

Vstop na veliki planinski ples. Da omogočimo udeležnikom planinskega plesa čim večjo udobnost ob vstopanju iz zgornje dvorane v spodnjo in obratno in da se istim ne bo treba vsakokrat izkazovati v vstopnico, naznanjamo, da bo poslednjo vidno nositi, na kar bo imel sleherni svobodni vstop v vse prostore in dvorane, kjer se bo vršil planinski ples. Brez vstopnice bo zabranjen vstop.

Prosimo tudi slav. občinstvo, da se kolikor možno že prej preskrbi z vstopnicami, ki se dobivajo v Trstu: v „Slovanski knjigarni“ g. J. Gorenjca in pri vratarici „Narodnega doma“; v Škedenju: pri g. J. Fonda; pri sv. Ivanu: v trgovini gosp. H. Schmidta.

Odsek tržaškega Sokola v Rojanu ima v nedeljo, dne 12. t. m. običajne plesne vaje. Plešejo se figurirani in drugi plesi.

Tržaška mala kronika.

Mistifikacija. V včerajšnji številki smo pod naslovom „Umor ali samomor?“ pričeli vest, da so našli gosposkično Ivanko Tornič mrtvo v njenem stanovanju v Rojanu št. 79. Gosposkična Tornič pa je prišla včeraj v naše uredništvo — popolnoma zdrava! Dovolil si je torej nekdo neslano šalo. Dobili smo včeraj dve poročili, eno je bilo anonimno, drugo podpisano Družina. Ker poznamo več oseb s priimkom Družina, nismo imeli nikakega pomisleka, ter smo objavili, to tem manj, ker si pač ni mogoče misliti tolike zlobe. Danes smo zopet poiskali dotična rokopisa in se prepričali, da sta obe nam došli poročili pisani z eno in isto roko, samo da je skušal pisec eno pisavo ponarediti. Mi smo izročili oba rokopisa policiji, ki gotovo razkrije onega človeka, da si izbije za vedno iz glave take zlobne šale.

Samomor. Remigij Zorzut, star 29 let, iz Kormina, stan. v ulici Pietà št. 25, klesar pri družbi Venezian se je predvčerajšnjim zjutraj oddaljal z dela in je spotoma izpil dozo karbolne kisline. V Gatterijevi ulici se je zgrudil na tla in kmalu nato izdihnil. — Truplo so prenesli v mrtvašnico pri Sv. Juštu. Našli so pri njem poslovno pismo naslovljeno na roditelje, v katerem pa ničesar ne omenja, zakaj se hoče usmrtiti.

Poskus samomora. Ana Cejuto, stara 31 let, stanujoča v Palestinijski ulici št. 3, vslužbena kakor dnevarka pri industrijskem podjetju olja v Rojanu se je sinoči vrгла z ulice Romagna na spodaj ležečo ulico Fabio Severo (10 metrov globoko). Pravi čudež je bil, da se je le malo poškodovala. — Zdravniška postaja jo je spravila v bolnišnico. Vzrok obupnega čina je neznan.

Koledar in vreme. — Danes: Školastika dev. — Jutri: Adolf škof.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 3° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

— Vremenska napoved za Primorsko: Večinoma jasno. Zmerni vetrovi. Mrzlo.

Društvene vesti.

Društvo jugoslovanskih železniških radnikov. Vse tovariše odbornike uljudno prosim, da bi zanesljivo in vsi prišli k važni seji v ponedeljek zvečer ob navadni uri. Predsednik.

Društvo „Lira“ pri sv. M. M. spodnji priredi jutri v soboto in v soboto dne 18.

svoji predpustni plesni veselici v dvorani g. Čiča. Začetek ob 7. uri zvečer. — Čisti dobiček je namenjen za ustanavljanje otroški vrtec pri sv. M. M. spodnji.

Cercle franco-illyrien. Danes zvečer odpade francoski kružok, ker soba ni na razpolago. Konverzacijski večer se bo vršil torej še-le prihodnji petek.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu.

Občni zbor „Sokola“ se bo vršil v petek dne 17. t. m. ob 8. uri zvečer. Na dnevnem redu je poročilo odbora in preglednikov ter volitev odbora in načelnikov. V slučaju, da ne bi bil ta občni zbor sklepčen, se bo vršil drugi pol ure pozneje ob vsakem številu članov.

Odbor.

Pevsko društvo „Ilirija“ pri sv. Jakobu bo imelo, kakor že naznanjeno, svoj občni zbor v nedeljo dne 12. t. m. ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih v ulici Montech št. 15. Vabljeni so društveniki in prijatelji, da se gotovo vdeležijo tega zborovanja.

Po očnem zboru bode pevka zabava v gostilni g. Babiča v ul. Istria. — Prijatelji petja in društva dobrodošli!

Og. pevci in pevke so naprošeni, da se nocojšnje vaje gotovo vdeležijo, ker bo po vaji važen pogovor glede bodočnosti društva.

Nar. del. organizacija.

V nedeljo dne 12. t. m. ob 4. uri popoldne shoda: v Borštu v gostilni Peteros in v Boljuncu v „Konsumnem društvu“.

Dne 18. t. m. ob 8. uri zvečer v „Gospodarskem društvu“ v Škedenju velik javni shod za delavce v plavžih in za škedenske delavce sploh.

Naše gledališče.

V nedeljo, 12. t. m. ob 8. uri zvečer še enkrat opereta

„V LUKOV ČAR“

na čast posetnikom planinskega plesa in vsem slovenskim planincem. Ker bo te dni v Trstu mnogo tujcev, ki porabijo priliko, da si ogledajo tudi to opereto, bi bilo svetovati vsem, da si pravočasno preskrbijo vstopnice.

Vstopnice prodaja vratarica „N. doma“.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

VERDI. Jutri bo premijera Gounodove opere „Faust“.

EDEN. — Danes navadna varijetna predstava.

DAROVI.

— V počaščenje spomina pok. Gašparja Kastelica daruje g. Gino Pessa K 5, za „Dijaško podporno društvo“.

— Popravek. Pod to rubriko je stalo včeraj „vitez Kornelij Gorup“, a glasiti bi se moralo „vitez Kornelij de Gorup“, kar s tem popravljamo.

— V spomin pok. Gašparja Kastelica daruje g. A. Kalister 20 K za moško podružnico CMD.

— Za stavbo slov. šole pri Sv. Jakobu so plačali Drobničarji za 33. in 34. teden 10 K, Protidrobničar pa za 33. do 36. teden 10 K. Srčna hvala.

— V počaščenje spomina g. Gašparja Kastelica pošilja g. Ante Bogdanoviča za žensko podružnico CMD v Trstu 10 K.

— „Dijaškemu podpornemu društvu“ je daroval v spomin počaščenja pokojnega Gašpara Kastelica gospod dr. Matej Pretner 10 kron.

— Za veliki planinski ples sta darovala gg. Ivan Mankoč in dr. Matej Pretner po 10 K. Srčna hvala!

Gospodarstvo.

Prodaja nove emisije avstrijske kronske rente je začela. Osrednja banka čeških hranilnic, podružnica v Trstu prepušča na temelju izravnega sodelovanja pri emisiji novo 4% avstrijsko kronske rento pod pogodnimi pogoji. Na kose z 6 in 12 mesečne obveznosti dalje pogoje.

Razglas.

V nedeljo dne 12. febr. 1911 oddal se bode v najem potom javne dražbe

občinski kamnolom

za dobo 10 let. Dražba se bode vršila ob 1. uri popol. v občinskem uradu.

Županstvo Gabrovica na Krasu

Župan: Ostrouška.

ZAHVALA.

Globoko ginjeni po mnogoštevilnih izrazih sočutja, izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo vsem, ki so se nas spomnili povodom smrti našega nepozabnega soproga oz. očeta, gospoda

Gašparja Kastelica

Zlasti pa si štejemo v dolžnost zahvaliti se iz globine srca mnogočastni duhovščini, voditelju spreveda g. konzistorijalnemu svetniku Kratzigu, zastopniku državne dekliske in deške ljudske šole v Trstu, g. župeupravitelju Peterlinu na krasnem pogrebem govoru, g. c. kr. okrajnemu glavarju baronu Schmidt-Zabierowu, finančnemu referentu g. višjemu davčnemu komisarju Tomi Birimiša, g. c. kr. sodniku in predstojniku dr. Ščitomiru Dolencu v Podgradu, vsem častitim zastopnikom državnih, deželnih, okrajnih in občinskih oblastnih, slavnemu cestnemu odboru v Podgradu, častitemu učitelstvu, slavnemu gasilnemu društvu v Materiji za častno stražo in spremstvo, slavnim Čitalnici v Brezovici in njenemu pevskemu zboru za ganljivo petje, člani Sokolski godbi v Hrpeljah za spremstvo, vsem ostalim mnogoštevilnim sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so od blizu in daleč prihiteli izkazati zadnjo čast blagemu pokojniku in nam lajšati neizmerno bol.

MATERIJA, dne 9. februarja 1911.

Obitelji Kastelic-Mandič-Rybář.

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - V. A. MALCANTON - TRST

Mnenje gosp. dr. A. Topolanski na Dunaju

privatnega docenta na dunajskem vseučilišču

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Ker sem našel, da je **ŽELEZNATO KINA-VINO SERRAVALLO** (Vino di China Ferruginoso Serravallo) res izvrsten izdelek, vzel sem ga mesto podobnih izdelkov v farmakologični zaklad in ga rad predpisujem za bolezni na oči in za druge vrste bolezni.

DUNAJ, 24. februarja 1908.

Dr. A. TOPOLANSKI.

Splošno anonimno društvo za prevažanje

Via Ghenga 3, Telefon 2487.

Shramba in prevrženje pohištva

Razpošil. in shramba kovčkov

Telefon 1220.

2572.

Čiščenje in shramba preprog

Telefon 2573.

Velika klobučarna Romeo Doplicher

Klobuki iz klobučarne prvih tovarn.

Specijaliteta: trdi angleški klobuki.

Emporij kap za potovanje in za šport.

TRST
Corso št.
34.

Novo pogrebno podjetje v Trstu

Corso št. 49 (vokal Piazza C. Goldoni) Telefon 1402

Popolnoma preskrbljeno z vso potrebno opravo za izvršitev pogrebov v akterega razrda. Ima na izbiru monumentalne voze s steklom in električno razsvetljavo, črno-zlate črno-srebrne, belo-zlate itd. Prevaža mrljice na vse dele sveta. — Umetna oprava za postavljanje mrtvaških SOB in ODROV. Prodaja razne krste, sveče, vence iz umetnih svečih cvetic, porcelane, perle, metala

VSE MRČVAŠE PREDNEJE. — Cene ugodne.

Priporočamo našim **KOLINSKO CIKORIJO!**
- - - - - iz EDINE Slovenske Tovarne v Ljubljani. - - - - -
- - - - - gospodinjam - - - - -

Vse slovenske občine, zlasti one na Goriškem in v Istri, prosimo da bi nam blagovolile poslati rezultate ljudskega štetja. K številu leta 1910 naj se vedno pridene tudi ono iz l. 1900. Trdno pričakujemo, da bodo slovenske občine uvaževale to prošnjo in nam doposlane te podatke.

Uredništvo „Edinosti“.

Vesti iz Goriške.

Škof iz Vičence, mons. Anton Ferruglio, je umrl 8. t. m. na svojem posestvu v Starancanu pri Trzinu. Zadela ga je kap, ko se je zjutraj oblačil. Rojen je bil blizu Vidma leta 1841, škof pa je postal leta 1893.

Slovenska čitalnica v Gorici vabi na plesni venček, ki bo v soboto, dne 25. februarja 1911 v dvorani „Trgovskega doma“. Kotički za domačo zabavo v prostorih čitalnice: buffet, vinarna, kavarna itd. Začetek ob osmih in pol zvečer. Godba c. kr. pešp. št. 47.

Vesti iz Istre.

Razpis službe. V c. kr. kaznilnici v Kopru je izpraznjeno mesto čuvaja.

Razmere na sodnji v Kopru. V zadnjem času so se razmere na naši okrajni sodnji v jezikovnem oziru začele obračati nekoliko na bolje. Sedaj pa smo kar naenkrat zopet napravili korak nazaj. Z novim letom so bili odpušteni vsi slovenski pisarniški pomočniki! Od celokupnega pisarniškega osebja je ostal na sodnji en sam Slovenec! Med sedmimi sodnimi slugi sta samo dva Slovence. Ostali nimajo niti pojma o slovenščini. To v okraju, ki je po ogromni večini slovenski! Priznavamo pa odkrito, da so sodniki vsi zmogni slovenščine. Zato je tembolj čudno, kako je prišlo do tega, da so bile naenkrat odpuščene slovenske pisarniške moči. Govori se, da se je to zgodilo vsled ukaza od zgoraj, kjer so se zbal „Piccola“, ki je začel takoj kričati o „slavizaciji“, ko je dobilo par italijanščine popolnoma večjih Slovencev borni kosček kruha v pisarni koperske sodnije. Vidi se torej, da je „Piccolo“ tudi za gospode na višji deželni sodnji v Trstu najvišja inštanca.

Radi jezikovne nesposobnosti pisarniških uradnikov trpi justica, trpimo vsi, ki imamo posla na sodnji in ki moramo čakati brez konca in kraja na rešitev slovenskih vlog. V vseh šestih oddelkih je en sam slovenščine zmogel zapisnikar. V petih oddelkih ni niti enega zapisnikarja, ki bi bil zmogel slovenščine. Temu primerno so samolaski tudi zapisniki s strankami, ki so po 80% slovenske. V tako važnem oddelku, kakor je zapiščinski oddelk, se ne govori niti besedice slovenski. Enako je na zemljičnem oddelku. V tem oddelku je baje tudi kovačnica za pritožbe o slavizaciji, ki prihajajo v „Piccolo“, ako se je kdo predznil tam poslujoče uradnike nagovoriti slovenski.

Da bi se obračali na avstrijsko vlado in njene organe, nam ne prihaja na misel. Tu bi bila vsaka beseda bob ob steno. Obračamo pa se ponovno do našega ljudstva v zahtevo, naj se vedno poslujuje izključno le slovenščine na vseh uradih v Kopru. Naj naše ljudstvo vendar že enkrat pride do spoznanja, da so uradniki zanje tu, da morajo razumeti jezik ljudstva, a da ni dolžnost ljudstva, da bi razumelo jezik uradnikov. Osobito se obračamo na našo inteligenco s pozivom, naj poučuje ljudstvo v tem smislu. Ko se naše ljudstvo ne bo več po uradih posluževalo laščine, tudi ne bo več možno, da bi bili tam nastavljeni ljudje, ki ne poznajo jezika tega ljudstva. Da so se razmere na koprski sodnji obrnile na slabše, je temu krivo v prvi vrsti naše ljudstvo samo, ki se popolnoma brez potrebe sili povsodi brbljati onih par italijanskih besed, ki jih razume. Edino častno izjemo v tem oziru dela ljudstvo iz občin Dolina in Ocizla—Klanec. Zato pa pričakujemo, da se vendar le zgane tudi ljudstvo v ostalih naših občinah na Koprščini. Zahtevamo povsodi pravice za svoj jezik! Govorimo na uradih slovenski, zahtevamo slovenske pečate, slovenske tiskovine in slovensko dopisovanje. Dokler ne bomo sami in energično zahtevali tega, bo tudi vse delo postalo brezvspešno.

V občini Brtonigla so našli 2668 prebivalcev vse z italijanskim občevelnim jezikom. To je že fabrikacija Italijanov na debelo. A mašine so delale tu hitreje, nego v Trstu.

Iz Marezig. Naše ljudstvo želi že dolgo, da bi v našo občino, ki je tako oddaljena, dobili telefon, ki bi bil velike važnosti za vse tri davčne občine županije Marezig. Imajo telefon celo v Pomjanu, a mi ga nimamo. Mesto da bi se gtedalo za napredek občine, se zgublja raje čas s praznimi polemikami po listih. Kakor v tem, tako je tudi

v drugem oziru. Borštani in Laborci prosijo že leta in leta za ceste in šole, pa nihče se ne zmeni za njih. Zdi se, da se je pozabilo na vse tozadevne sklepe.

Iz Šmarji pri Kopru. V nedeljo, dne 12. svečana priredi pevsko in bralno društvo „Branik“ s sodelovanjem pevsko-bralnega in godbenega društva „Jadran“ iz Gazona veselico s petjem, igro, deklamacijo, srečkanjem in plesom, v prostorih „Gospodarskega in posojilnega društva“ hšt. 165. Začetek veselice ob 4. uri popoldne. K plesu in med posamičnimi točkami bo sviral društvena godba iz Šmarji. Ker je društvo še mlado, potrebuje gmotne podpore. Čisti dobiček je namenjen v nabavo društvene zastave. Želeti bi bilo, da se posebno inteligencija od blizu in daleč udeleži v čim večem številu v vsposodbujo vrlim in delavnim Šmarjcem k nadaljnjemu narodnemu delovanju.

Razne vesti.

Volkovi na Ruskem Poljskem. — Z Rusko Poljskega poročajo, da volkovi vsled hude zime strašno gospodarijo. V Osinski okolici sta dva volkova udrla celo v neko kmečko hišo, kjer sta napadla ljudi. Volkovi osobito napadajo živino.

Avatika. Iz Pariza: V četrtek se je dvignil tukaj znani aviatik Lemartin s svojo aeroplanom. S hitrostjo 70 km je plaval četr ure po zraku s svojim aeroplanom in 7 pasažirji.

Snežni plazovi na Gor. Štajerskem. Iz Gradca poročajo, da so minule dni v Gusswerku ogromni snežni plazovi pridržali z gora v dolino, vsled česar je bil na mnogih krajih promet ustavljen.

Turčija hoče baje uvesti v kratkem gregorijanski koledar in odpraviti lunino leto.

Zadnje brzojavne vesti.

Kuga v Vzhodni Aziji.

PETROGRAD 9. V Asihu umre na dan 300 oseb. V Hulančengu razsaja kuga še groznejše nego v Fudsjadjanu. — V Zizikarju se je kuga vgnezdila tudi v vojašnice kitajskega topništva in pehote. — V okolici Hunčulina so Kitajci umorili japonskega vojaškega zdravnika, ker so širi govorica, da so Japonci zanesli kugo v Mandžurijo, da bi se polastili te dežele.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besede. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stot. Plača se takoj in s oddelku.

Stanovanje s 4 sobami in z vrtom se išče kje v Škorklji. Ponudbe na inš. odd. „Edinosti“ pod „Ant. novic“ 317

Hišne posestnike v Trstu opozarjam, da prevzemam po pogodbi administracijo večih hiš Referenc: dobre. — Vpr. šanja na inš. odd. Edinosti pod „Oster“ 116

Sužbe išče kont. arist. star 29 let, govori in piše hrvatsko in nemško, bil je nameščen pri večjih trgovskih tvrdih, a pripravljen je sprejeti mesto tudi trgovskega potnika v mešan. stroki in trgovini s poljskimi pridelki, ker je v tem svojstvu ž. služ. oval. Cenene ponudbe na inš. odd. „Edinosti“ pod šifro S. M. 271

Soba s hrano za enega gospoda se odda takoj v najem. Prist. vhod. Via Gioacchino Rossini št. 4. V. nad, vrata 14. 220

Mladenč z dežele želi mesta, ot. vaj. nre pri uranju, tapetniku ali knjigovodu v Trstu ali v Opatiji. Naslov pove Edinosti pod št. v. 210. 210

Takoj se odda meblirana soba v ulici Giovanni Bocaccio št. 16, I. nadst. 210

Antonio Alberti zavod za izdelovanje in barvanje kožuhovine — Trst, ulica Ponizna 665, Telefon 23—56 Zaloga in n. bogata izbira vsakovrstnih kožuhov. Prevzema naročila in vsako popraviljanje. Čisti in pere vsako vrst kožuhovine.

Pozor! Citajte, uvažujte! Fot. graf. Ant. JERBIČ via delle Poste 10, je na razpolago ala nenu o. činstvu v. s. pustil čas do 9. ure zvečer v svrhu slikanja v kostumih 2129

Osemnajstletna gospodična, premožna poštna, lepe postave se želi seznaniti v svrhu ženitve z 26 letnim ml. dečcem, trgovcem, ki premore 50 tisoč kron. — Pismen. ponudbe nasloviti je na: Leon. ra. Kle. menčič, poš. no. ležeče glavna pošta, Gorica. 225

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

Dr. J. Čermák || V. Tuscher

: zobozdravnik : || koncesij. zobni tehni

... TRST ...

ulica dell. Caserma št. 13, II. n.

V odlikovani čevljarnici
: G. SCUBICH :
 ulica Giosue Carducci št. 15
velik izbor plesnih čevljev
 v vseh barvah za razne kostime
 po cenah brez konkurence od 5 K dalje.

Globin
 čistilo za čevlje
 Zastopnik Alberto Tedeschi, Corso 2.
 Dohva se po sed v velikih dozah

V žganjarni in sladčirni
vogal ul. Ghega
 in trga vojašnice (blizu Nar. Doma in kavar. Fabria)
 Bogat izbor najboljih vin in likerjev prvih
 tovarn naše države. — Izvrstne slaščice.

CENE ZMERNE.
Asi Spumante, Refošk, vgrebški Pe
linkovao in Sokol Posebne vrste Ruse
 po najzmernejših cenah.

M. German
 cvetličar, Trst, Via Ponterosso 3
 VSE VRSTE
 semen, čebulic, sadik, cvetlič kakor tudi gnojil.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST
žgalnica kave
 TELEFON 1743.
 Najboljši vir za dobivanje pešene kave

RIHARD NOVAK & C.
 Pekarna in slašč. čarna s
 prodajo moke
 TRST — ULICA FARNETO ŠT. 13
 Postrežba: točna.
 CENE ZMERNE.

PRODAJALNA
manufaktur. blaga
 izbira fuštanja, borgeta, perila
 in drobnarije za šivilje
FRAN KOCIJAN
 Trst, ulica Molin a vento št. 17, Trst

Tržaška posojil. in hranilnica
 V lastni hiši. registrirana zadruga z
 omejenim poroštom :: Telefon št. 952.
 Trst, Piazza Caserma 2, I n. - (uhod po glavnih stopnicah)
 Hranilne vloge sprejema od vsakega, če
 tudi ni ud in 4 1/4 0
 jih obrestuje
 Rentni davek od hranilnih vlog plačuje
 zavod sam. Vloga se lahko po eno krono
 posojila daje na vsakizbo po dogovoru
 5%—6% na menjice po 6% na zastave
 ima najmodernejše urejeno varnostno celico za shranje vrednost. papirjev, listin itd.
 kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešnej. navajstediti svojo dečo.

Silvio Dorbes
 Trst, ulica Caserma št. 6, Trst
 ima na prodaj
vsakovrstne konfekcije
 kakor na primer: srajce, ovratnike, nogovce, spodnje
 bluze, platno, bombaževino in razne druge
 drobnarije. Vse to po najnižjih cenah.
 Trst, ulica Caserma št. 6, Trst.

ODLIKOVANA
tržaška prodajaln. obuv
 ULICA GIOSUE CARDUCCI ŠT. 21
 Razn. različnih izberov najfinjših moških in ženskih
 obuv po najnižjih cenah se prodajajo tudi
 po izrednih cenah:
 Usnje Box calf s trakovi . . . po K 10.—
 Usnje Box calf z elastiko . . . po K 10.—
 Us je Box calf onika Derby . . . po K 10 50
 Usnje Box calf z zaponami Triumph po K 10 50
 E. ak. za dečke 1 K manj. — Vaskov. blago I. vrste
 Oblike moderne. — Delo zelo trpežno.

Zaloga tu- in inozem. vin, šprita likerjev in
 razprodaja na debelo in drobno
JAKOB PERHAUC
 Trst, Via delle Acque št. 8, Trst
 (Nasproti Caffè Centrale)

Velik izbor francoskega šampanjca, penecih dezert-
 nih italijanskih in avtro-ogrkih vin. Bordeaux
 Burgunder, ren-kih vin, Mosella in Chianti. Rum,
 kognak, razna žganja ter posebni priemi tropinovec,
 šivovec in brinjevec. Izdelki I. vrste, došli iz do-
 točnih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Raspo-
 silja se po povzaju. Ceniki na zahtevo in franke.
 Razprodaja od pol litra naprej.

Prodajalna jestvin in koloni-
jalnega blaga
Ulderico Basso
 Trst, ulica Farneto 14
Blago vedno sveže
 in cene zmerne.

Umetni : fotografični
 pri sv. Jakobi - TRST. pri sv. Jakobi - TRST.
 ulica Bivo št. 42 (pritličje)
 Izvrtne vsako fotografsko delo, ka-
 kor tudi risanje, prazetke, motra-
 nost lokalov, poročalske pletve na
 vsakovrstne spomenike itd. itd. itd.
 Posebnost: Povečanje
 vsakatero fotografije.
 Radi udobnosti P. N. naročnikov
 sprejema naročila in jih izvršuje na
 domu, eventuelno tudi zunaj mesta.

Čevljarnica „Atta Sartorella“, Trst
 VIA BARRIERA VECCHIA ŠT. 10 (NASPROTI SLADČIOARNE GATTI)

Velika izbira vsakovrstnih čevljev za
 moške, ženske in otroke. — Blago iz-
 vrstno in cene zmerne.